

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Boots, Grand Rapids; Dr C. Booma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Lok, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr J. C. Rulmann, Utrecht; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Druckers-uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f1.50 en voor Ned.-Indië f1.80 — per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Het jaar 1927, V (Slot). — Kerkelijk Leven. — Enige bezwaren tegen prof. Visschers „Paradijsprobleem“. — De laatste encycliek van den Paus. — Literatuur en Kunst. — Sireuvels. — Werknemers. — Oproer en Onderwijs. — Wijlen Prof. J. Waltjer. — Huis en School. — Zending en Evangelisatie. — De Goddelijke zijde. — Persoonlijk. — Kerknieuws.

HET JAAR 1927.

V (Slot).

Nog een andere consolidatie gaf 1927 te aanschouwen. De consolidatie van de twee gevaarlijkste machten, welke Europa, ja heel de wereld bedreigen: het Fascisme en het Bolsjevisme.

Indien onze taal nog een vorm kende, die boven den superlatief, den overtreffenden trap van het woord „gevaarlijk“ uitging, zouden wij dien voor het Bolsjevisme gebruiken.

Fascisme en Bolsjevisme zijn beide van revolutionaire oorsprong.

Maar terwijl het Fascisme althans orde wist te scheppen en die ook dit jaar bestendigde, voert het Bolsjevisme naar den chaos.

Terwijl het Fascisme althans den godsdienst eerbiedigt en voor de publieke eerbaarheid, zij het dan ook door drastische maatregelen, ijvert, verklaart het Bolsjevisme den oorlog aan God en Zijn dienst en verwokt een immoraliteit, welke in de historie haar wedergade niet vindt.

Het Fascisme beteekent de wellust van den autokraat. Mussolini kon die ook dit jaar botvieren.

En hij vergenoegt er zich niet mee Italië aan zijn voeten te zien liggen, maar hij loert erop om het oogenblik waar te nemen den imperialist te kunnen spelen.

Landhonger maakte hem ook dit jaar onrustig.

Wel kon hij dien nog niet stillen, maar hij trof voorzorgen, die kwalijk anders kunnen worden uitgelegd dan als eerste pogingen om later een grooten slag te slaan.

Zuid-Tirol voelt zwaar den voet van den onderdrukker. Als met een slagmes snijdt hij alle niet-fascistische elementen af.

Hij is de Shylok, die het volle pond wil hebben.

Ja, meer dan het volle pond.

Want hij heeft zich niet één, maar vele slachtoffers gekozen.

Het zal aan hem niet liggen, indien er binnen afzienbaren tijd geen kanonnen bulderen aan de kusten van de Oude Wereldzee.

Het Fascisme vormt een voortdurende bedreiging.

En de zetel van Mussolini stond in 1927 vastter dan ooit.

Het Bolsjevisme riep de oligarchie uit, de regering van een kleine klik.

Al meer kwam het in het voorbij jaar aan het licht, hoeveel in Rusland van het Bolsjevisme niet gediend zijn.

Zelfs werd aan het begin des jaars voorspeld, dat het aan den rand van den ondergang zou komen.

Maar die voorspelling bleek waarzeggerskunst.

Het land kan tegen het handjeval beulen niet op.

De oppositie in de Bolsjevistische gelederen zelf, hoe krachtig die ook scheen, werd neergehamerd.

Trotsky en de zijnen werden door verbanning onschadelijk gemaakt.

Zij werden tot voorbeeld gesteld aan allen, die het zouden willen wagen de onmenselijke leiders te na te komen.

Rusland is nog meer dan in de vorige jaren de schandvlek van Europa geworden.

Hemeltergend zijn er de toestanden.

Kinderen, geheel dakloos en onverzorgd, trekken als

wilde dieren door het land heen. Zij bedelen, zij stelen, zij plegen ontucht, zij lijden aan afschuwelijke ziekten.

Ziedaar de vrucht van de hooggeprezen Bolsjevistische opvoeding.

Er wordt in vele distrikten-honger geleden.

Maar de regering laat de menschen krimpeelen alsof het beesten waren.

Zij heeft geld, maar niet voor de behoeftigen in eigen land.

Zij heeft geld om in andere delen van de wereld geplepige propaganda te maken, om te trachten onze Oost in revolutiebrand te steken, om in China den burgeroorlog gaande te houden.

Gelukkig vond het Bolsjevisme in China tegenslag.

Maar daardoor laat het zich niet ontmoedigen.

Het rust niet voor over heel de wereld de roode haan kraait.

Het ondervond vernederingen zoowel van de zijde van Engeland als van Frankrijk, waar de zogenaamde gezanten van Rusland werden ontmaskerd.

Doch het bleef het hart hoog dragen.

Als er aan Rusland niet nog wat te verdienen viel, zouden de verschillende landen stellig er krasser tegen optreden.

Maar de Mammon is nu eenmaal diplomatiek.

Wanneer zal daarin verandering komen?

Wanneer zal men zich krachtiger aansluiten tegen het antichristelijk Bolsjevisme?

Zeker, de regering van elk land staat hier voor een zware taak.

Tegen de Bolsjevisten in eigen veste scherpe maatregelen treffen kan martelaren kweken en nu zijn eenmaal niet alle martelaren het zaad der kerk.

Maar aan den anderen kant moet toch elk Bolsjevist beschouwd worden als een verrader van zijn land.

De Bolsjevisten hier te lande mogen wat slap in de lendenen zijn, zij mogen in den gemeenteraad van Amsterdam gemakkelijk van hun stoel zijn te duwen, hun invloed mag toch niet onderschat.

Geen wonder dan ook, dat in het vorige jaar drukker dan te voren de vraag werd besproken of alle Bolsjevistische propaganda niet diende te worden verboden.

Wie laat hen, die dynamiet pogen te leggen onder zijn huis, begaan?

Hooge wijsheid is er noodig om hier de juiste middelen te vinden.

Dan — er zal ook dit jaar stof te over zijn om zich met hen bezig te houden.

Dragen wij allen ook deze zorgen op het hart!

Maken wij ze den Heere bekend!

Bereiden wij ons voor op een ontzaglijken strijd!

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Enige bezwaren tegen professor Visschers „Paradijsprobleem“.

III.

Metterdaad doet Prof. Visscher aan het Gereformeerde principe, dat de Schrift haar eigen uitlegster is, te kort door het voor te stellen, dat de Schriftverklaring onder meer afhankelijk is van de kennis van het cultuurmilieu der schrijvers.

Wij schrijven dit niet om het onzen lezers toe te roepen: kijkt eens, hoever Prof. Visscher van de waarheid is afgeweken!

Het gaat ons niet om Prof. Visscher.

Wij willen niet ophouden te verzekeren, dat naar ons oordeel Prof. Visscher de Gereformeerde belijdenis even lief heeft als wij, maar dat hij in zijn wetenschappelijke konstruktie van het Para-

dij, ja, wij mogen wel zeggen van het Schriftprobleem een inkonsekwentie begint.

Bij de beoordeeling van Prof. Visschers arbeid ligt voor ons het accent niet op zijn afwijking van het Gereformeerde beginsel, maar op zijn Gereformeerd zijn.

Dit neemt echter niet weg, dat wij zijn afwijking niet mogen laten passeeren.

Die afwijking is in strijd met Prof. Visschers wereld- en levensbeschouwing.

En wij zouden zoo gaarne zien, dat hijzelf dezen steen der inkonsekwentie wegnam.

Het is met deze hoop, dat wij onze artikelen schrijven.

Want waarlijk, die afwijking is niet onschuldig.

Onze vaders hebben er tegen gestreden, dat de kerk van Rome zou uitmaken, hoe de Schrift moet worden verstaan.

Maar even sterk hebben wij er ons tegen te verzetten, dat de cultuurwetenschap voor den waren zin der Schrift beslissend zal zijn.

Beide dwalingen staan op één en dezelfde lijn.

Of nauwkeuriger bezien, zou men er nog de voorkeur aan moeten geven, dat de kerk den sleutel tot Schriftverklaringen in handen nam, dan dat dien aan de cultuurwetenschap werd gegeven.

De kerk, ook die van Rome, beweegt zich tenminste in verschillende hoofdzaken nog binnen de sfeer der bijzondere openbaring.

Maar de cultuurwetenschap van onzen tijd leeft daar goeddeels geheel buiten.

En het is bij deze cultuurwetenschap, dat Prof. Visscher gaat borgen.

Beeds brachten wij ten bewijze daarvoor enkele citaten uit zijn boek bij.

Maar om onze lezers in staat te stellen te controleren, dat wij hem geen onrecht doen, willen wij hem op het punt van zijn slangvoorstelling iets breder citeren.

Op blz. 78-80 vindt men:

„De vraag, die allereerst een antwoord eischt, is deze: hoe werd in dit cultuurmilieu, waarin Mozes leefde, de slang beschouwd? Welke rol was aan dit diertoebedeeld in het cultuurleven der toenmalige menscheid? Het antwoord daarop kan licht geven over de waardeering, die haar hier in de Heilige Schrift toekomt. Met zekerheid kan worden vastgelegd, dat er onder de dieren nauwelijks een kan worden opgenoemd, dat meer de aandacht trok en in het dagelijks leven onder het volk in al zijn geledingen meer in het middelpunt der belangstelling stond dan de slang. In het algemeen was de slangencultus wijd en zijd over de menscheid verspreid. Niet slechts in het Oude Oosten, maar ook onder Mexicaansche, Peruaansche stammen, in Indië en ook in Noordelijker oorden. Het lag voor de hand, dat niet name de mantiek van de slang een veelvuldig en bijzonder gebruik maakte. De slangen-orakels trof men overal aan. En de slangen-cultus openbaart zich in vrijwel alle oude mythologieën, zoodat de slang daarin een belangrijke functie vervult. De lichaamsvorm der slangen, de bewegingen, waardoor zij zich onderscheiden, heel de wijze, waarop zij verschijnen, dit alles heeft door de vereering, die aan dit diertoebeurt viel, beteekenis gekend. De rol, dien zij in de waarzeggerij vervulde, hangt daarmee eveneens samen. Meer dan eenig ander diertoebeest was de slang het uitgangspunt bieden voor de bijzondere waardeering, die ook met betrekking tot andere dieren en planten gemeengoed was, dat zij als incarnatie van een hooger wezen beschouwd werd. Merkwaardig is echter, dat de slang, die ongetwijfeld door heel hare gedaante een luguberen indruk maakt en met afschuw vervult, toch zeer dikwijls niet gold voor de incarnatie eener gevaarlijke, onheil aanbrengende geestelijke grootheid, zooals Gressmann beweert. De slang werd te hulp geroepen om regen en goed oogstweer te verkrijgen, maar ook om cholera en andere epidemische ziekten af te weren. De chineesche draak, ook een slangenvorm, schenkt regen in tijden van droogte. De Aische volken kenden aan de slang heerschappij over de wolken toe en de winden werden door de slang bestuurd. De slangencultus kent dit diertoebeest als een agatha-daemon, die gezondheid en geluk aanbrengt. In Egypte werd in den tempel te Serapis een levende slang verzorgd en Setapis zelf nu de gedaante